

Jaar rond sporten op hockeycomplex

Innovatief dubbelgebruik van hockeyvelden met bouw van schaatsbaan

De Rotterdamse hockeyvereniging Leonidas heeft deze winter een demontabele 400 meter overdekte schaatsbaan en een hal met een 800 m² funbaan gerealiseerd met een forse subsidie van de gemeente Rotterdam. Toen Fieldmanager een kijkje ging nemen in december bruste het van het leven, sterker nog, je kon er over de koppen lopen. Uitstekend voorbeeld van ultieme accommodatie-exploitatie.

Auteur: Santi Raats

De schaatsbaan is in november in twee weken gerealiseerd en gesitueerd op twee kunstgras hockeyvelden. In het eerste seizoen zijn er zo'n 140.000 bezoekers geweest.

Eind februari is de schaatsbaan weer verwijderd van de hockeyvelden en zijn alle materialen opgeslagen. In november dit jaar wordt hij dan weer opgebouwd. Tussen de hockeyvelden staat ook een permanente hal met 's winters een 'funbaan', waar scholierenpret, kunstrijden, ijshockey, beginnersgekrabbel en curlingplaats vindt.

Koek & Zopiepleintje

Toen Fieldmanager daar was, liepen er honderden schoolkinderen door de draaihekjes, en stonden ze massaal in de rij om schaatsen te huren. De funhal krioelden van de ouders en kinderen en ook op de schaatsbaan zelf was haast geen plekje over om voluit te kunnen schaatsen. Op het centrale plein waar de ingang van de banen zijn en dat men Koek & Zopieplein heeft gedoopt werden vanuit een houten huisje schaatsen verhuurd, een uitbater verkocht daarnaast zijn schaatsattributen, er stond een kraampje met warme chocolomel en Unox-erwtensoepp –warme chocolomel met slagroom besloeg een derde van de horeca-inkomsten deze winter- en er was een

grote binnenzitruimte met bar. Iets verderop, tegen het clubhuis, stond een hele rij kluisjes en daar tegenover een met schaatsen aan te betreden toiletunit.

Communicatie

Het pr- en communicatieteam is druk aan het werk in een ruimte. De drie jongemannen bel-len en bewerken fervent de social media achter hun laptop; ook mails beantwoorden, sponsoring beheren, evenementen binnenhalen en zorgen dat de schaatsbanen bezet zijn is hun taak. Directeur Robbert Wever: 'Rotterdam heeft sinds het sluiten van de Menkenhal in 1996 totaal geen schaatsgeschiedenis en dus geen schaatscultuur meer.. Wij gaan daar verandering in aanbrengen en Rotterdam weer schaats-minded maken! Ons doel is 200 duizend bezoekers te trekken per jaar.'

Opening en sluiting

Op 22 december 2013 werd er een KNSB-schaatsmarathon, het 'Kampioenschap van Kralingen' gedoopt, gehouden op de schaatsbaan. Op Twitter en Facebook lieten professionals, zoals Erben Wennemars, weten: 'Mooi initiatief en goed ijs.' Leonidas heeft voor haar

Robbert Wever

schaatsbaan onder de (onbetaalde) directeur Wever die zich niet bemoeit met de bedrijfsvoering, een managementteam opgericht met een marketing- een horeca- en een technisch manager. Elk hebben die hun staf. Dagelijks doen er tussen 15 en 25 medewerkers hun taken, bij de kassa en huurschaatsuitgifte, als ijsmeester, bij toezicht en in de horeca.. Op woensdag 26 februari is er een 'smeltfeest' gehouden, en vanaf 24.00 uur is in enkele dagen de schaatsbaan afgebroken. De vaste baanonderdelen staat nu

Horecaplein

Ijsbaan binnen met hockeyveld buiten.

Dempingswand schaatsbaan tegen uit de bocht vliegers.

ingeklapt opgeslagen onder zeil, om er in november dit jaar weer uitgehaald te worden.

Reden voor dubbelgebruik

Directeur Wever legt open en eerlijk uit, terwijl hij een rondleiding geeft in het gigantische grote, mooie en loungeachtige clubhuis, waar op de eerste etages bedrijfsuitjes met desgewenst driegangen diners worden gehouden: 'We hebben een nieuw clubhuis laten bouwen met 2,5 miljoen euro geleend geld. Met 2500 leden betekent dat 1000 euro per lid. De schuld kunnen we afbetalen door tien jaar lang 100 euro te vragen aan elk lid, maar we kunnen ook kiezen voor meer activiteiten om sneller af te kunnen betalen. De kinderopvang in het clubhuis draagt daar al iets aan bij maar niet genoeg. Daarom bedachten we de schaatsbaan. Qua periode heel geschikt: na eerste competitiehelft, die eindigt medio november, ligt hockey zo'n drie maanden stil. We hebben in totaal zes hockeyvelden waar dan 3 maanden lang niets op gebeurt! We zochten een activiteit die daar precies in past en bekeken de schaatskaart van Nederland. Daarop stonden 24 stippen van de gemeenten met een volwaardige schaatsbaan – dus geen kerstmarkt- of dorpspleinbaantje. Rotterdam stond daar niet bij dus dat bood een zeldzame kans. Op deze manier wordt enerzijds hockey niet te duur en anderzijds krijgt de tweede stad van Nederland (eindelijk!) haar vurig verlangde schaatsbaan, die voor Leonidas financieel flink bijdraagt aan de accommodatiefaciliteiten.'

den stil. We hebben in totaal zes hockeyvelden waar dan 3 maanden lang niets op gebeurt! We zochten een activiteit die daar precies in past en bekeken de schaatskaart van Nederland. Daarop stonden 24 stippen van de gemeenten met een volwaardige schaatsbaan – dus geen kerstmarkt- of dorpspleinbaantje. Rotterdam stond daar niet bij dus dat bood een zeldzame kans. Op deze manier wordt enerzijds hockey niet te duur en anderzijds krijgt de tweede stad van Nederland (eindelijk!) haar vurig verlangde schaatsbaan, die voor Leonidas financieel flink bijdraagt aan de accommodatiefaciliteiten.'

Schaatsseizoen

Voor de serieuze schaatsers is het ijs geschikt, maar de openingsperiode te kort. Zij willen in september beginnen en in april eindigen. Voorlopig is aan de huidige openingsperiode niets te wijzigen, alhoewel Wever wel hardop

nadenkt: 'Als de aangrenzende voetbalvereniging nu eens bereid was om zijn dveld te verplaatsen, dan zou er een oppervlakte vrijkomen ter grootte van Thialf.'

Partijen en schaatsvoorziening

De club won het Stadsinitiatief 2013, een jaarlijkse ideeënwedstrijd van de stad Rotterdam met een flinke geldprijs. Met behulp van de Stadsinitiatief-subsidie werd er in twee weken tijd een volwaardige, ISU (International Skating Union)-gecertificeerde 400 meter schaatsfaciliteit opgezet, over twee hockeyvelden. Totaal oppervlak: 4400 vierkante meter. De grondaannemer was GKB, Strago deed de verlichting en elektriciteit –de schaatsbaan kost per dag 250-300 euro aan elektriciteit-, Van Kaam KTL de koudeleidingen, Kienia de (ABB-)procesautomatisering, Sublym Techniek het ontwerp, Grunsfoss leverde de pompen, Evides Industriewater het demiwater,

Indu-Con de 400m-kap, Open Cover de funhal, Imbema de Zamboni-ijschraapmachine en Ice World, die ook de ijsbaan in het Olympisch Stadion heeft aangelegd, zorgde dat er ijs kwam te liggen. Naast de schaatsbaan staat een permanente hal, die is opgesplitst in een deel met gewone sportvloer en een deel met een 'fun'ijsbaan van 800 vierkante meter, die gebruikt wordt voor schaatsen en curling. Hoe ambitieus Leonidas is, verwoordt Wever: 'In het sportvloer-gedeelte wordt zaal hockey gespeeld. Maar het lijkt ons ook leuk om ijshockey als attractie in de hal neer te zetten. Maar dat gaat nog niet. We moeten in acht nemen dat deze baan nu 25 bij 40 meter zou worden en voor ijshockey heb je, nog zonder publiek dat erbij moet kunnen zijn, 30 bij 60 meter nodig. Dan zouden we een veld moeten opofferen om dat ruimtelijk waar te maken. Dat doen we natuurlijk niet. Wellicht kunnen we puzzelen door een aanliggend veld te draaien, maar dat moet in overleg gebeuren en is toekomstmuziek.'

Aanleg

Het leggen van de schaatsbaan ging niet over een nacht ijs. 'Ice World kon het ijs prima aanleggen, op voorwaarde dat wij ervoor zorgden dat de ondergrond vlak was. Maar hockeyvelden zijn niet vlak, die hebben altijd een lichte bolling. Samen met GKB hebben we aarde en granulaat op de velden aangebracht en met lasermetingen waterpas gemaakt. Het granulaat – dat is gehuurd - is op een folie gelegd, zodat dit niet direct op het kunstgras terecht komt.' Op de ondergrond legde GKB vervolgens 7 centimeter dikke isolatieplaten, waterdicht folie met

een opstaand randje. Daar binnenin kwamen de aluminium rasters van Ice World voor het aanmaken van het ijs te liggen. De ijsmaakinstallatie van Aggreko is een gesloten systeem dat bestaat uit een koudemaker - 'chillers' - en buizen naar de baan, waardoor glycol van -10C° stroomt en met -7C° weer terugkomt. De schaatsbaan is verdeeld in 8 secties die net als de funbaan een eigen Glycol-toevoerpomp hebben. Leonidas heeft voor een goede werking van de apparatuur zelf geïnvesteerd in een pompbak en in glycol-leidingen van in totaal 2,5 kilometer. Weever, die technisch goed onderlegd is, legt daar iets meer over uit: 'Alle baansecties hebben elk hun eigen ondergrondse aanvoer van Glycol. Als de terugkerende glycolstroom minder dan 2C° verschil heeft met de uitgaande, slaat automatisch de pomp af. De pompen slaan vervolgens om de beurt weer aan, een zogenaamde estafetteschakeling. Als maar een paar pompen aan hoeven te staan, slaat één van de twee chillers af. Hierdoor en door de kap over de baan behoren we tot de meest energiezuinige banen van Nederland. De restwarmte van de chiller wordt ingezet voor de verwarming van de funhal en het clubhuis.'

Onderhoud

In de werkplaats van Leonidas staat een Zamboni-ijschraapmachine. Het baanonderhoud lijkt simpel maar is echt een kunst op zich. 'Zes keer per dag rijdt deze een ronde over de baan met een warm water-dweil en schraapt 1 m3 ijs per beurt af,' vertelt Wever. 'Het wordt nu een jaar gedoogd om ijs te lozen in het slootje achter de ijsbaan. Maar daar moeten we een andere oplossing voor gaan bedenken.'

Risico's

Wever geeft toe dat de bouw van een complete schaatsbaan op twee hockeyvelden risico's met zich mee brengt. 'We weten niet wat het precieze effect hiervan zal zijn op het kunstgras,' geeft hij toe, 'als we zeker wisten dat het kunstgras ervan kapot zou gaan, hadden we de schaatsbaan natuurlijk niet gelegd. We hopen en denken van niet maar hebben de risico's ingecalculereerd. Als er contouren op de mat zichtbaar zijn, kunnen we die met een trilmachine eenvoudig bijwerken. In het ergste geval moeten we aan de rand van het veld, waar de baan heeft gelegen, het kunstgras liften de ondergrond renoveren. Dat kost 40 duizend euro. Dit hebben we als stelpost in onze begroting meegenomen. De schaatsbaan komt sowieso elk jaar terug.'

Fantastische doorontwikkeling op het multifunctioneel gebruik van de openbare sportruimte.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4423>

Kantine HC Leonidas

Kluisjes bij de schaatsbaan